

AİLE

AKADEMİK BAŞARI

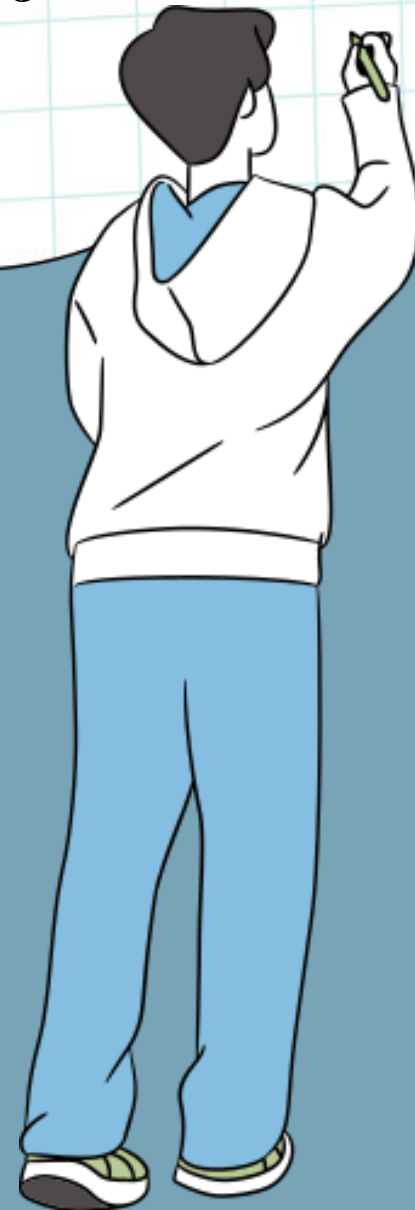
SOSYAL ÇEVRE

OKUL

ARKADAŞ

ÖĞRETMEN

OLUMLU DAVRANIŞ
GELİŞTİRME

OLUMLU DAVRANIŞ NEDİR?

Olumlu davranış, çocuğun gelişim özelliklerine uygun, istendik, kendisine yada başkasına zarar vermeyen davranışlara denir.

Aile, karı koca, kardeş veya çocuklardan oluşan, bireylerin birbirlerine kan bağı ile bağlı olan bir bütündür. Aile, insana ilişkin ilklerin yaşanması, insan ilişkilerinin birinci dereceden kurulduğu ve toplumsallaşma adına temellerinin atıldığı bir kurum olarak öne çıkmaktadır.

Yavuzer (2012), ailenin çocuk üzerindeki etkisini; Çocuğun toplum tarafından kabulüne, karşılaştığı veya karşılaşacağı problemlere çözüm bulmasına, yetenek ve karakterinin gün yüzüne çıkmasına yardımcı olduğunu; bunun yanı sıra çocuğun yaşamında başarılı olabilmesi için yönlendirici bilgiler verir, topluma ait tutum, davranışları ve çocuğa güven duygusunu kazandırır, ahlaki davranışların kazanması ve sosyalleşebilmesi için model olduğu şeklinde belirtmiştir.

OLUMLU DAVRANIŞ ÖRNEKLERİ

Dürüst olmak

Anne babaya saygılı olmak

Hayvanları korumak

Ödevlerini zamanında yapmak

Başkalarıyla alay etmemek

Yaşlılara saygılı olmak

Çevreye ve doğaya duyarlı olmak

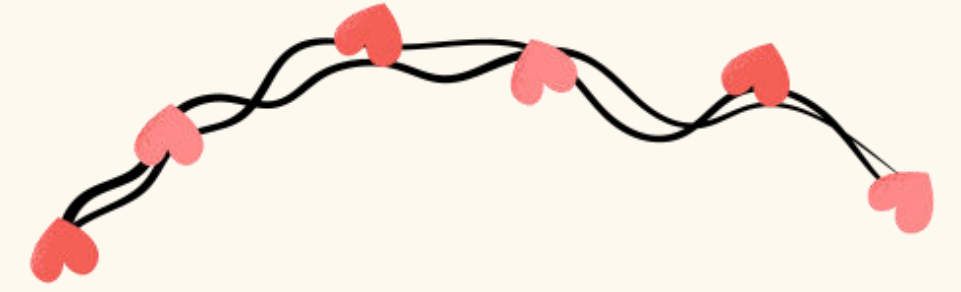
Paylaşmak

SAĞLIKLI ANNE BABA TUTUMUNUN OLDUĞU AILE ORTAMLARINDA

Aile üyeleri birbirlerine zaman ayırır.

Açık ve doğrudan iletişim kurarlar.

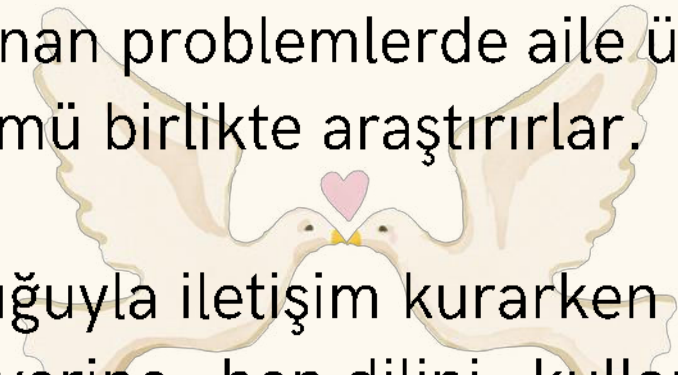
Hoşgörü ve destekleme hakimdir.

Sevgi odaklı yaklaşım ön plandadır.

Yaşanan problemlerde aile üyeleri
çözümü birlikte araştırırlar.

Çocuğuyla iletişim kurarken «sen
dili» yerine «ben dilini» kullanmaya
özen gösterirler.

Sen Dili

Sen dili yargılayıcı ve suçlayıcıdır, davranışı değil kişiliği hedef alır.
Örneğin ; « Yine mi ödevini yapmadın ? Ne kadar tembelsin.»

Ben Dili

Ben dili ise; duygu ve düşüncelerin ifade edildiği, çocuğun davranışlarına odaklanan, olumlu davranışı destekleyen ifadelerdir.
Örneğin « Ödevini yapmadığın için dersi öğrenemeyeceğini düşünüyorum ve bu beni endişelendiriyor.»

----SAĞLIKLI İLETİŞİM----
SEN DİLİ/BEN DİLİ

ÇOCUKLARDA OLUMLU DAVRANIŞ GELİŞTİRMEK İÇİN NE YAPILABİLİR ?

- **ÖRNEK OLUN ...**
- **DİNLEYİN ...**
- **BİRLİKTE KALİTELİ ZAMAN GEÇİRİN ...**
- **YAŞINA UYGUN SORUMLULUKLAR VERİN ...**
- **BİRLİKTE BELLİ KURALLAR OLUŞTURUN ...**
- **KAZANMASINI İSTEDİĞİNİZ DAVRANIŞI
AÇIKLAYIN ...**
- **TUTARLI OLUN ...**
- **OLUMLU DAVRANIŞLARI TAKDİR EDİN ...**
- **OLUMSUZ DAVRANIŞIN NEDENİNİ ANLAMAYA
ÇALIŞIN**
VE BU SÜREÇTE SABIRLI OLUN...

SORUMLULUK BILINCINI GELİŞTİRMEDE AILENİN ROLÜ

Çocuğunuzun yaşına uygun sorumluluklar verin.

Çocukların özellikle yaşına ve cinsiyetine uygun sorumluluk vermek, sorumluluk bilincinin gelişmesi için en önemli püf noktalarından biridir. Örneğin 3-4 yaşındaki bir çocuktan dağıttığı oyuncakları toplamasını isteyebilirsiniz, ancak her sabah uyandığında yatağını toplamasını beklemek için henüz zamana ihtiyacınız olabilir.

SORUMLULUK BİLİNCİNİ GELİŞTİRMEDE AİLENİN ROLÜ

Çocuğunuza mutlaka olumlu anlamda destek olun.

Çocukların yeni bir davranışı öğrenmesi ve bunu sürekli hale getirmesi zaman alır. Bu yüzden çocuğunuz bir davranışı öğrenirken veya yeni bir sorumluluk üstlendiği zaman olumlu olarak her zaman destek olun. Ona inandığınızı ve güvendiğinizi hissettirin.

SORUMLULUK BİLİNCİNİ GELİŞTİRMEDE AİLENİN ROLÜ

Çocuğunuza koşulsuz sevginizi gösterin:

Çocuđunuzu koşulsuz, şartsız sevdiğinizi mutlaka gösterin. Aileden hissedilen sevginin sorumluluk bilincinin gelişmesine katkı sağlayan en önemli noktalardan biri olduğunu unutmayın.

SORUMLULUK BİLİNCİNİ GELİŞTİRMEDE AİLENİN ROLÜ

Çocuğunuzun fikrine önem verin:
Çocuğunuza benimsetmek istediğiniz bir davranış ile ilgili mutlaka onun fikrini de göz önünde bulundurun. Örneğin, ders çalışmayan çocuğunuza, ders çalışmanın ona sağlayacağı kolaylıklardan bahsedin. Hatta gelecekteki mesleğim adlı etkinlik yaparak oyuna çevirebilirsiniz bu durumu.

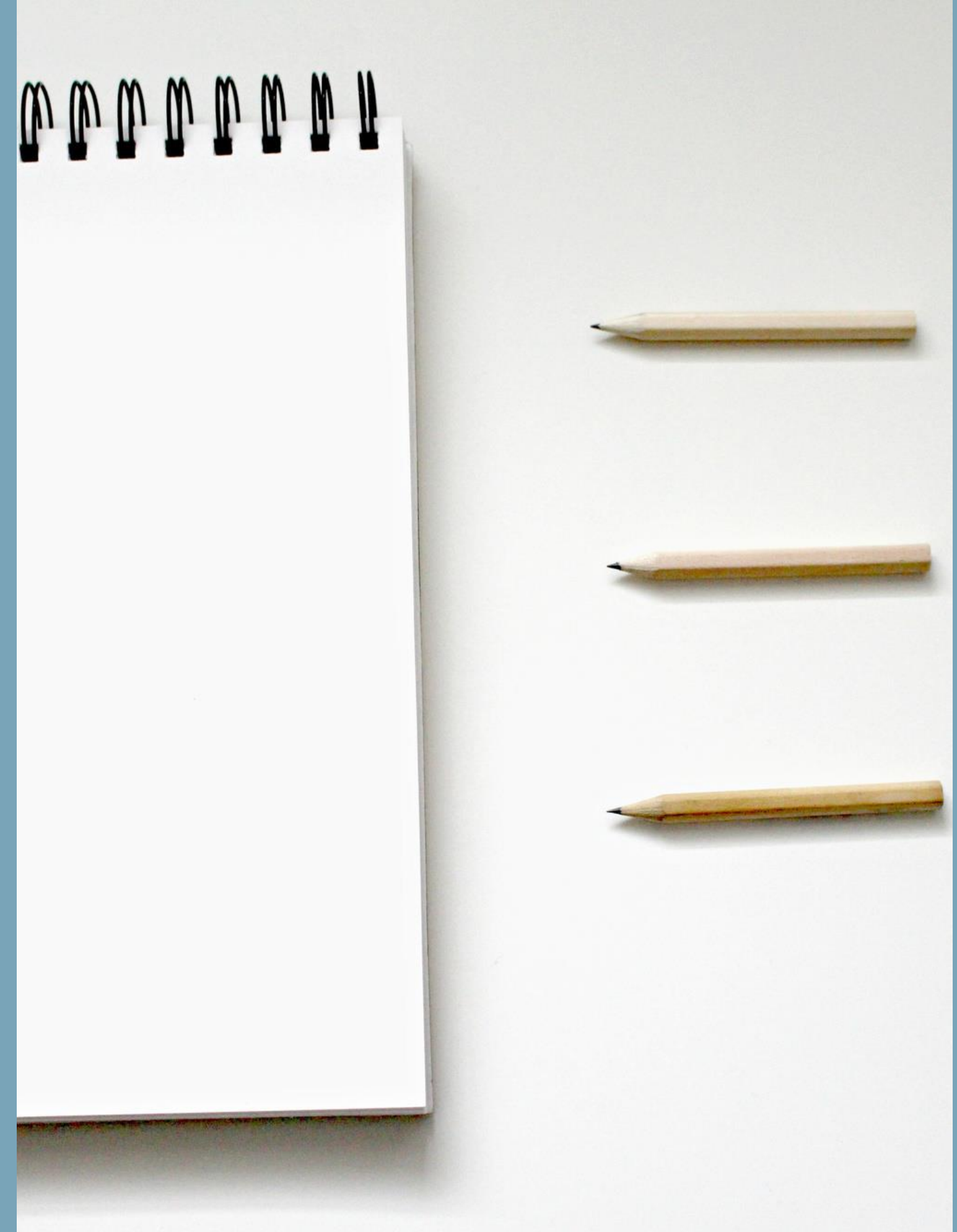

Küçük sorumluluklar ile sosyal hayata geçmesini sağlayın:
Örneğin; küçük yaşlarda odasını toplamanın anlamını kavrayan çocuk, sokağa çöp atmaması gerektiğinde bunun nedenini daha kolay kavrayarak bu davranışı özümseyip sergileyecektir

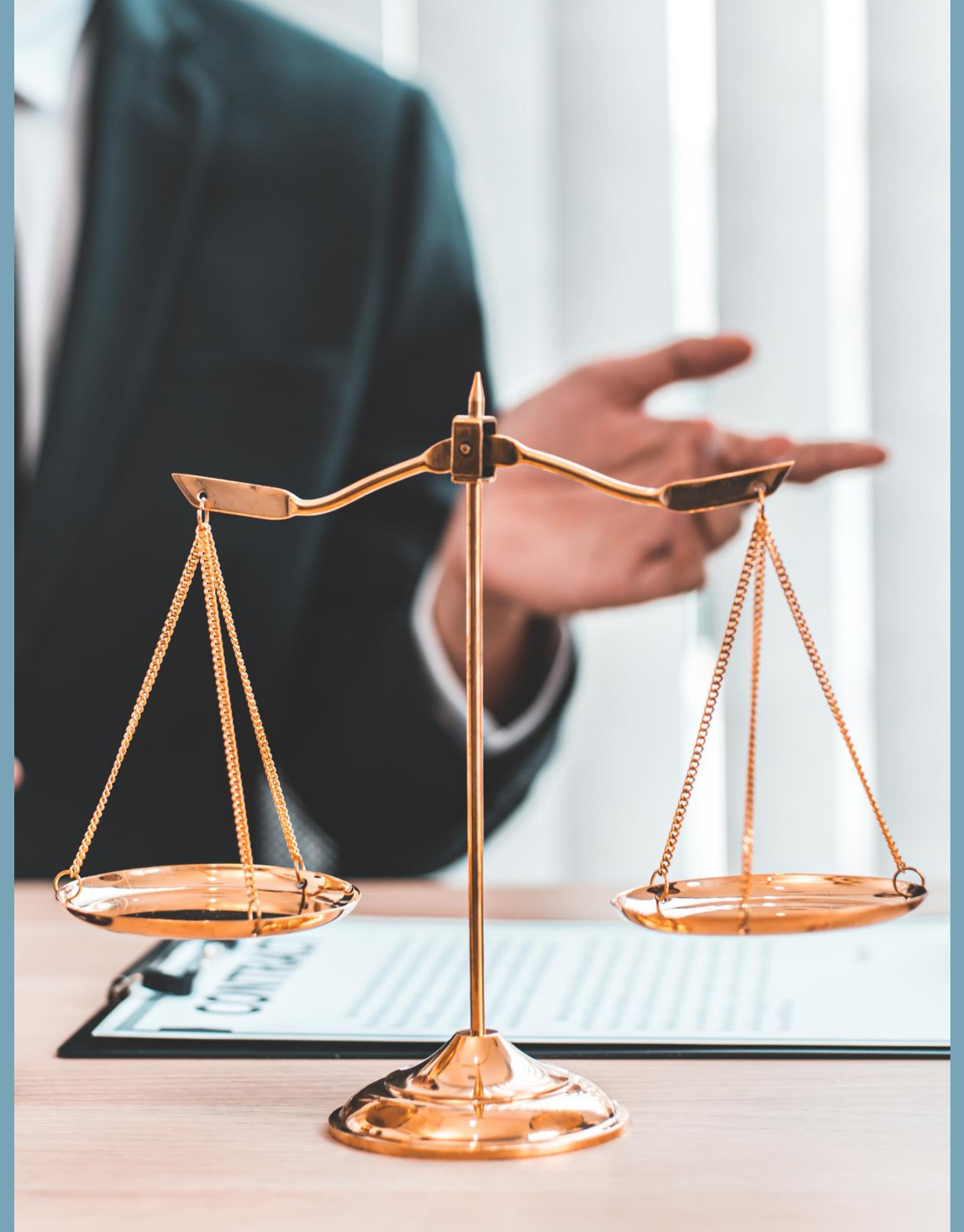

Model olun:
Çocuklar gözlemleyerek her yaptığınızı kopyalama eğiliminde olurlar. Bu nedenle çocuklarınızdan sergilemelerini beklediğiniz her davranış için onlara olumlu modeller olarak yol gösterme noktasında sorumluluk sahibi olmanız çok önemlidir.

- Olumlu bir dil kullanarak kural oluşturun ve kuralları tanımlayın.
- Ne yapmamalarını değil, yapmaları gerekeni söyleyin. 'Başkaları konuşurken dinle.' gibi.
- Az sayıda kural ile başlayın. Örneğin, en önemli 6 kural.
- Çok fazla kural koymayın! Fazla sayıda kural koyarsanız çocukların bunları hatırlaması zorlaşır ve sırf hatırlayamadığı için kuralları uygulayamayabilir.

- Kuralı koyarken gerçekten gerekli olup olmadığını kendinize sorun.
- Özellikle ilk günlerde her gün kuralların üzerinden geçin.
- Kuralları yazın ya da görseller kullanarak görünür bir yere asın. Örneğin her kural için bu kuralın uygulanırken çekilmiş bir fotoğrafı kartona yapıştırılarak sergilenebilir.

SORUMLULUK BİLİNCİNİ GELİŞTİRMEDE AİLENİN ROLÜ

Suçluluk duygusuna kapılmadan hata yapabilme olanağını kendisine tanıyın.
*Prensip: Önemli olan yanlışından kurtulmak ve yanlıőı düzeltmektir.

Çocuğunuzun uygun davranışları için yüreklendirici mesajlar kullanın.
*Prensip: Övülen, yüreklendirilen davranış tekrarlanır.

Çabasına, davranışlarına ilişkin ifadeler kullanın

SORUMLULUK BİLİNCİNİ GELİŞTİRMEDE AİLENİN ROLÜ

Çocuğunuz için iyi bir dinleyici
olmaya çalışın. Size iletmek istediğine dikkat edin.
“Ben onun yerinde olsam ne düşünürdüm, ne hissederdim?”

SORUMLULUK BİLİNCİNİ GELİŞTİRMEDE AİLENİN ROLÜ

Çocuğun problemleri üzerinde düşünmesini ve çözüme ulaşmasını sağlamak için çocuğa yardımcı sorular yöneltin:
“Sence kardeşin bu konuda ne hissedecek?” “Bu problemi nasıl çözmeyi düşünüyorsun?”

* Prensipten: Problem çözme becerilerini ve özdenetimi geliştirir.

SORUMLULUK BİLİNCİNİ GELİŞTİRMEDE AİLENİN ROLÜ

OLUMLU DAVRANIŞ GELİŞTİRME

Çocuğunuz olumsuz bir davranış gösteriyorsa, bu davranışın altında yatan nedenleri anlamaya ve önlem almaya çalışın.

SORUMLULUK KAZANDIRMAYA YÖNELİK HER SÜRECİN TEMELVE DEĞİŞMEZ ÖĞELERİ ;

1-Bilgilendirme: çocuğun davranışında istenen değişimin gerçekleşebilmesi için önce, çocuğun bu değişim hakkında bilgilendirilmesi gerekir. Çocuk davranışındaki değişimi bir ihtiyaç olarak görebilmeli.

SORUMLULUK KAZANDIRMAYA YÖNELİK HER SÜRECİN TEMELVE DEĞİŞMEZ ÖĞELERİ ;

2-Takip Etme:

Çocuk, yapacağı iş hakkında bilgilendirildikten sonra, ona bir süre tanınması ve bu süre içinde işi yapıp yapmadığının takip edilmesi çocuğun sorumluluğu almasını kolaylaştırır.

3-Geri Bildirimde Bulunma:

Eğer çocuk kendisine verilen sorumluluğu yerine getiriyorsa, olumlu sözler söylenerek motive edilmesi çocuğun kendine olan güvenini artırır, kendisiyle gurur duymasını sağlar.

SORUMLULUK KAZANDIRMAYA YÖNELİK HER SÜRECİN TEMELVE DEĞİŞMEZ ÖĞELERİ ;

4-Hatırlatma:

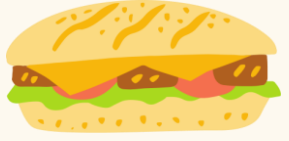
Çocuk sorumluluğu almakta direnç gösteriyorsa yeniden bilgilendirme yapılması gereklidir.

5-Tekrar:

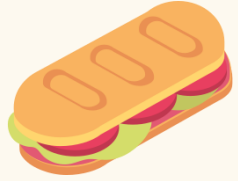
Yapılması gerekenlerin sabırlı ve kararlı bir biçimde belirli aralıklarla tekrarlanması çocukta sorumluluk davranışının gelişmesine yardımcı olacaktır.

ÖNEMLİ BİR İLETİŞİM TEKNİĞİ: SANDVIÇ TEKNİĞİ

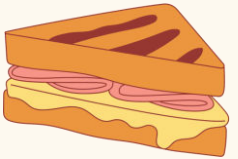
Bu teknik 3 aşamadan oluşuyor

İLK ADIM: Karşı tarafta gözlemlediğin olumlu özelliği aktarmak

İKİNCİ ADIM: Sonrasında değişmesini istediğin, rahatsız olduğun durumu söylemek. Örneğin; Kızım/Oğlum çok düzenlisin, titizsin ama son zamanlarda derslerine çalışma noktasında sıkıntılar çektiğini görüyorum. Bu konuda keşke daha iyi olsan.

SON ADIM: Kapanış. Bu aşamayı yine olumlu şekilde bitiriyoruz. Örneğin; Kızım/Oğlum çok düzenlisin, titizsin ama son zamanlarda derslerine çalışma noktasında sıkıntılar çektiğini görüyorum. Bu konuda keşke daha iyi olsan. **Ben senin çaba göstereceğine inanıyorum çünkü sen çabalayan, emek veren birisin.**

TEŞEKKÜRLER!

DİLARA KUĞU - PSİKOLOJİK DANIŞMAN

